

Svetový deň hepatitídy - 19.máj

Svetový deň hepatitídy vznikol na podnet Svetovej aliancie pre hepatitídu (WHA) v roku 2008 a je sponzorovaný WHO. Vírusová hepatitída (žltáčka) je ochorenie pečene, pri ktorom dochádza k poškodeniu až zániku pečeňových buniek.

Vírusové hepatitídy (vírusom spôsobené infekčné zápaly pečene) sú veľmi rozšírené. Rozdeľujú sa do viacerých typov, ktoré označujeme veľkými písmenami abecedy (A, B, C, D, E). V súčasnosti postihujú asi 400 miliónov ľudí, čo je 10-krát viac než je počet ľudí infikovaných vírusom HIV. Na celom svete zomiera ročne v súvislosti s týmto ochorením asi 1,4 milióna ľudí. Cieľom je zvýšenie celosvetového povedomia o hepatitíde typu B a C, ktoré sú životu nebezpečné a podporiť tak jej prevenciu, diagnostiku a liečbu. Odhaduje sa, že globálne len asi 5% ľudí s chronickou hepatitídou vie o svojom ochorení a len 1% sa lieči.

Hepatitída A – vírus sa vylučuje do stolice chorého a šíri sa znečistenou vodou či potravinami („špinavými rukami“). V krajinách s primerane fungujúcim zdravotníctvom, v dobrých hygienických podmienkach je jej výskyt pomerne malý – na Slovensku každoročne ochorie niekoľko sto ľudí (200 – 700).

Hepatitída B – vírus sa prenáša krvou, telesnými tekutinami a vylučkami, a to pri súčasnom poranení kože alebo slizníc (napríklad otvorené rany, tetovanie, piercing, mimogenitálny sex, infikované ihly pri aplikácii intravenózných drog). Dnes, vzhľadom na účinný skrining darcov krvi, len extrémne zriedkavo transfúznymi prípravkami („sérová hepatitída“). Neprenáša sa pri bežnom spoločenskom styku, podaní ruky, objatí či bozku.

Hepatitída C – hoci ide o celkom iný vírus, samotný prenos i choroba sa v mnohom podobá hepatitíde B. Pre veľmi veľkú genetickú premenlivosť vírusu u infikovaného človeka nedarí sa zatiaľ príprava dostatočne účinnej a dostupnej očkovacej látky. V prevencii je kľúčový význam opatrení na zamedzenie prenosu, podobných ako pri hepatitíde B.

Hepatitída D – ide o zaujímavý, v našich podmienkach zriedkavý vírus, ktorý je biologickým satelitom vírusu hepatitídy B (ten mu poskytuje obal). Liečba je pomerne náročná, nie vždy plne úspešná. Preventívne opatrenia sú v podstate rovnaké ako pri hepatitíde B.

Hepatitída E – vírus sa z chorého vylučuje do prostredia prevažne stolicou, ale prenos z človeka na človeka sa považuje v našich podmienkach za veľmi zriedkavý. Udržiava sa však v kontaminovaných chovoch ošípaných a u niektorých druhov diviny, a to bez toho, aby u týchto zvierat vyvolával ochorenie. Na človeka sa prenáša kontaminovaným, nedostatočne tepelne spracovaným bravčovým mäsom alebo divinou. Do nedávna sa považoval výskyt hepatitídy E na Slovensku za raritný.

Táto choroba je tiež často označovaná ako tzv. tichý zabijak, keďže celosvetovo až 95% ľudí s hepatitídou nevie, že sú ňou infikovaní, pričom vo väčšine prípadov sa u týchto ľudí navonok neprejavujú žiadne symptómy.

Pritom je k dispozícii účinná liečba, ale aj účinné očkovanie na zabránenie vzniku hepatitídy B. Až 90% hepatitíd typu C sa dá tiež úspešne liečiť. Vyžaduje to však systematickú pozornosť a akčnosť, aby sa štáty usilovali o čo najvyššiu zaočkovanosť a zabezpečili potrebnú liečbu tým, čo ochoreli. Potrebná je aj osвета, aby ľudia hepatitídu poznali a vedeli, ako sa jej brániť. Vírusy hepatitídy môžu vyvolať infekciu a akútny zápal pečene, čo môže prejsť i do chronickej podoby a zapríčiniť až cirhózu prípadne rakovinu pečene. Slovensko ako jedna z prvých krajín na svete v roku 1994 uznalo existenciu samostatného medicínskeho odboru - hepatológie - následne sa mu podarilo vybudovať funkčnú sieť liečebno-preventívnej starostlivosti o pacientov s chronickými chorobami pečene. Priebeh, komplikácie a prežitie či uzdravenie pacienta s hepatitídou závisí od mnohých faktorov: jeho celkového zdravia, výživy, telesnej konštitúcie a „genetiky“, od včasného zistenia choroby, jej správnej diagnostiky a liečby, dodržiavania pokynov lekára, účinnosti podávaných liekov, výskytu obávaných komplikácií hepatitídy či realizovanej liečby.

R

e

á

,